

// Известия ЮФУ. Технические науки. Тематический выпуск «Интеллектуальные САПР». – Таганрог : Изд-во ТТИ ЮФУ, 2009. – № 4(93) – 256 с.

4. Курейчик В. М. Использование роевого интеллекта в решении NP-трудных задач / В. М. Курейчик, А. А. Кажаров // Известия ЮФУ. Технические науки. – 2011. – №7. – С.30-36.

5. Курейчик В. М. Использование пчелиных алгоритмов для решения комбинаторных задач / В. М. Курейчик, А. А. Кажаров // Штучний інтелект. – 2010. – №3. – С.583-589.

6. Berger J. A New Hybrid Genetic Algorithm for the Capacitated Vehicle Routing Problem. / J. Berger and M. Barkaoui // Journal of the Operational Research Society. – 2003. – №41(2). – P. 179-194.

7. Бегляров В. В. Гибридный многопопуляционный муравьиный генетический алгоритм / Бегляров В. В., Берёза А. Н., Стороженко А. С. // Известия ЮФУ. Технические науки. – 2010. – №7. – С.39-45.

8. Мартынов А. В. Гибридный алгоритм решения задачи коммивояжера / А. В. Мартынов, В. М.

Курейчик // Известия ЮФУ. Технические науки. – 2015. – №4 (165). – С.36-44.

9. Кочегурова Е.А. Оптимизация составления маршрутов общественного транспорта при создании автоматизированной системы поддержки принятия решений / Е.А. Кочегурова, Ю.А. Мартынова // Известия Томского политехнического университета. – 2013. – Т. 323. – № 5. – С.79-84.

10. Bjarnadottir A. S. Solving the Vehicle Routing Problem with Genetic Algorithms / Aslaug Soley Bjarnadottir. – Technical University of Denmark, 2004. – 127 p.

11. Tero A. Rules for Biologically Inspired Adaptive Network Design / Atsushi Tero, Seiji Takagi, Tetsu Saigusa, Kentaro Ito, Dan P. Bebber, Mark D. Fricker, Kenji Yumiki, Ryo Kobayashi, Toshiyuki Nakagaki // Science. – 2010. – Vol. 327. – P. 439-442.

12. Штовба С.Д. Муравьиные алгоритмы / С.Д. Штовба // Exponenta Pro. Математика в приложениях. – 2003. – № 4. – С. 70-75.

В. Є. Зайцев

канд. екон. наук

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпропетровськ

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки ґрунтується на випереджувальному використанні інформації, знань та технологій. Одним з найвпливовіших користувачів даних складових являється підприємницький сектор, оскільки пошук конкурентної боротьби за споживачів та ринки збуту є водночас і наслідком використання інтелектуального капіталу, і стимулом його застосування.

В таких обставинах залучення до господарської діяльності об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ) стає визначальним фактором забезпечення підприємствами своїх конкурентних переваг. Володіння виключними правами на унікальні розробки, відомий бренд чи репутацію сьогодні є більш впливовою та прибутковою передумовою успішної діяльності компанії, аніж наявність матеріальних активів. Тому, зважаючи на багатий світовий досвід використання ОПІВ та різноманітність їх видів, підприємницький сектор України потребує глибокого дослідження та пошуку найбільш ефективного, найбільш альтернативного методу впровадження і розвитку інтелектуальної власності (ІВ) в господарській діяльності, що є важливим кроком якісного розвитку держави в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Широке використання терміну «інтелектуальна власність» в сучасному законодавстві, науковій літературі та практиці багатьох країн розпочалося в 1967 р., коли у Стокгольмі була підписана Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), яка трактує інтелектуальну власність як збірне по-

няття, що позначає усі права на результати творчої діяльності і деякі прирівняні до них об'єкти.

Загалом поняття «інтелектуальна власність» має багато трактувань, що в першу чергу пояснюється широким колом різноманітних об'єктів, які підпадають під його визначення. Більшість економістів трактують інтелектуальну власність як матеріально виражений результат розумової діяльності, який охороняється встановленими нормами і офіційними документами (патентами і т. д.) і надає автору виняткове право на нього, при цьому акцент в даному понятті роблять або на абстрактній природі, втіленні розумових та творчих ідей людини або, навпаки, віддають перевагу правовій природі інтелектуальної власності, тобто виділяють в першу чергу право володіння результатами розумової та творчої діяльності (табл. 1).

Метою статті є дослідження світового досвіду залучення інтелектуальної власності до господарської діяльності підприємницького сектору та обґрунтування її ролі у формуванні конкурентних переваг українських підприємств.

Виклад основного матеріалу. Інтелектуальний капітал вважається найбільш важливим активом багатьох найбільших і найбільш потужних світових компаній. Він служить основою для домінування на ринку та забезпечення постійної прибутковості провідних корпорацій. Інтелектуальна власність як одна з основних складових інтелектуального капіталу також привертає все більшу увагу як науковців, так і ділових кіл.

Визначення поняття «інтелектуальна власність»

Стаття 2 Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності	Інтелектуальна власність – права на літературні, художні і наукові твори; виконавську діяльність артистів, звукозапис, радіо- і телевізійні передачі; винаходи в усіх сферах людської діяльності; наукові відкриття; промислові зразки; товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування і комерційні позначення; захист від недобросовісної конкуренції, а також усі інші права, що стосуються інтелектуальної діяльності (наприклад, комп'ютерні програми і бази даних, топології інтегральних мікросхем, ноу-хау) у виробничій, науковій, літературній і художній сферах, закріплені за певним суб'єктом, а також різні форми привласнення матеріальних благ, що є винагородою за творчу працю [1]
Генеральний директор ВОІВ і Генеральний секретар Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин Камілі Ідріс	Інтелектуальна власність є комерційним застосуванням творчої думки для розв'язання технічного або художнього завдання. Вона не є продуктом сама по собі, а являє собою особливу ідею, що стоїть за цим продуктом, або спосіб, яким ця ідея виражена, або ж відмітний характер того, як цей продукт названий або описаний [2]
П. М. Цибульов	Інтелектуальна власність у широкому розумінні – це закріплені законом права на результати інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній сферах [3]
І. О. Мікульонок	Інтелектуальна власність як право на результати розумової діяльності людини, є благом нематеріальним, зберігається за його творцями й може використовуватись іншими особами лише за узгодженням з ними, крім випадків, зазначених у законодавстві [4]

Законодавством в Україні надається визначення поняття «право інтелектуальної власності», а не самої інтелектуальної власності.

Нематеріальна природа створює складність у виділенні результатів інтелектуальної діяльності в окрему виробничу категорію, оскільки, з одного боку, ці результати є продуктом розумової діяльності людини, тобто тісно пов'язані з людським фактором, а з іншого боку – їх відокремлення від самого розумового процесу та фіксація на матеріальних носіях у підсумку створює нематеріальне економічне благо, яке завдяки об'єктивній формі подання може використовуватись іншими людьми так само успішно, як і матеріальні речі. При цьому дане благо, маючи довгостроковий характер, може брати участь не в одному виробничому

циклі та частково переносити свою вартість на вартість виробленої продукції. Також використання результатів інтелектуальної діяльності може забезпечувати приріст вартості, тобто виступати як продуктивний фактор виробництва і відповідно створювати додатковий дохід [5, с. 62].

Враховуючи те, що життєвий цикл товарів у сучасних реаліях стає значно коротшим, зникає проблема дефіциту товарів і послуг, проблема конкуренції переходить в сферу випереджувального використання сучасних технологій, основою яких є ОПІВ.

Найбільш повне тлумачення поняття «інтелектуальна власність» надає В. Базилович [7], який узагальнив найпоширеніші визначення дослідників (рис. 2).

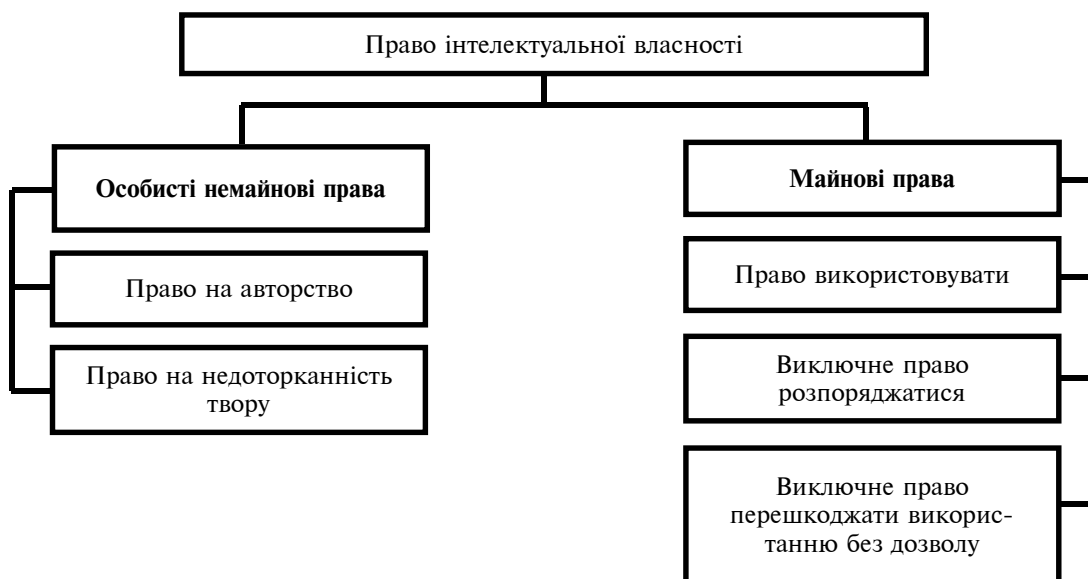

Рис. 1. Складові права інтелектуальної власності [6, с. 8]

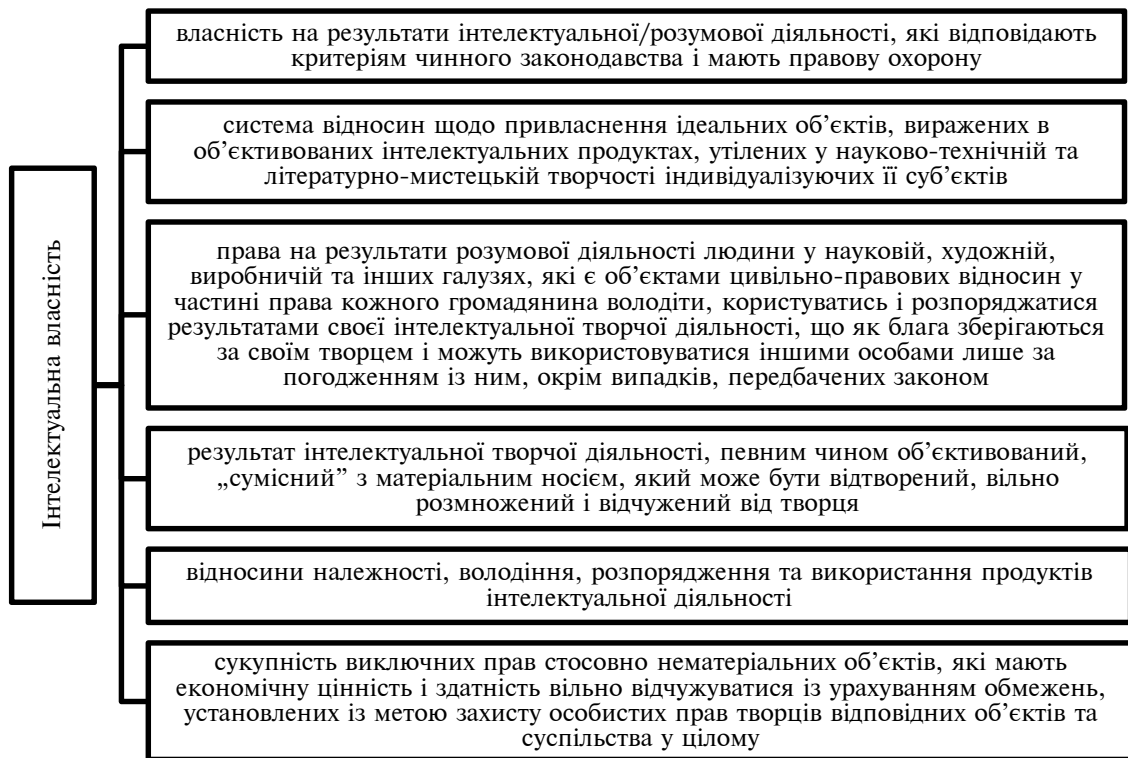

Рис. 2. Визначення інтелектуальної власності за В. Базилевичем

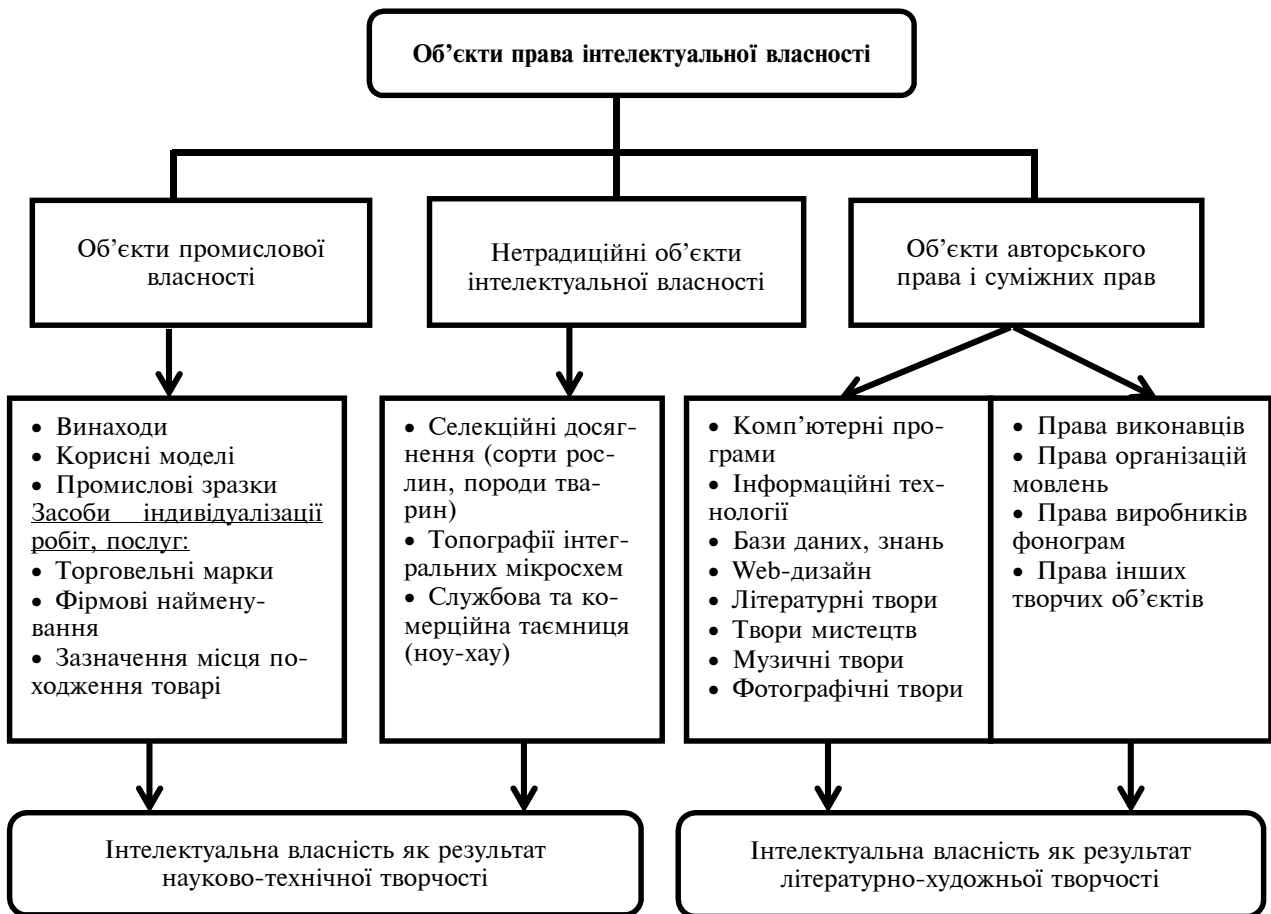

Рис. 3. Класифікація ОПІВ

Також загально визнано, що знання та винаходи зіграли важливу роль в зростанні економік країн. Накопичення знань є рушійною силою економічного зростання, тому економічна політика країн повинна заохочувати інвестиції в нові дослідження і розробки, що підтверджується досягненнями держав в сучасних глобалізаційних умовах.

Окрім того, подвійна природа інтелектуальної власності зумовлює не лише її включення в торгівлю товарами в якості нематеріального активу, а й торгівлю її об'єктами як матеріальним активом. Так поряд з ринком товарів та послуг, ринок ОПІВ стає ще однією невід'ємною частиною економіки, при чому міжнародний ринок є більш розвинутим, ніж національні ринки окремих країн.

В цілому, найбільшу кількість ОПІВ об'єднує класифікація, яка розділяє їх на три групи: об'єкти промислової власності, об'єкти авторського права і суміжних прав та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності (див. рис. 3).

Законодавче закріплення видів ОПІВ в Україні здійснено в статті 420 книги IV ЦК України (рис.4). Кожен вид в свою чергу має окрему главу в ЦК України, яка, окрім відповідних спеціалізованих нормативно-правових актів, також конкретизує особливості прав щодо даних об'єктів [8]. В цілому ця класифікація поєднує в собі класифікації ВОІВ та зазначену в Угоді ТРІПС, що є проявом гармонізації національного законодавства з міжнародним.

Правильне розміщення капіталовкладень винятково важливо для підвищення ринкової вартості підприємства. Капіталовкладення в обладнання, власність, розробку продукції, маркетинг і дослідження можуть істотно зміцнити фінансове становище компанії, розширивши її базу активів і підвищивши майбутню продуктивність. Придбання інтелектуальної власності може мати такий же ефект. Якщо ІВ перебуває під правовою охороною і стосується товарів, які користуються попитом на ринку, вона може стати вагомою конкурентною перевагою.

ІВ дає можливість збільшити частку підприємства на ринку і його чистий прибуток завдяки комерціалізації продуктів і послуг, що охороняються ПІВ. Також ІВ може підвищити вартість або цінність компанії в очах інвесторів і фінансових установ.

У разі продажу, злиття або придбання активи у вигляді ІВ дають змогу істотно підвищити вартість підприємства і найчастіше можуть бути головним і єдиним дійсно цінним активом. Так, наприклад, існують численні приклади компаній, які дуже швидко підвищили свою ринкову вартість після придбання важливих патентів у сфері ключових технологій. Тому капіталовкладення в створення цінного портфеля ІВ є не просто мірою захисту від потенційних конкурентів, а й надійним способом підвищення ринкової вартості компанії та її прибутковості.

В свою чергу порушення ПІВ може призвести до появи низки деформуючих економічних ефектів та негативних наслідків для торгівлі, таких як:

1) зменшення стимулів для розробки нових технологій, запровадження інновацій у виробництво, створення нових товарів і послуг чи збільшення їх асортименту;

2) спотворення конкуренції, оскільки винахідникам нових продуктів важко конкурувати з виробниками контрафактної продукції через значно більші витрати на науково-дослідні роботи;

3) зменшення стимулів для підвищення якості продуктів, оскільки немає сенсу підтримувати імідж виробника, який запроваджує інновації, бо контрафактна продукція низької якості руйнує його;

4) погіршення умов торгівлі технологічними продуктами країн-інноваторів унаслідок підробки їх на зовнішніх ринках, що зменшує прибутки компаній країни, де такі товари законно виробляються та експортуються;

4) деформації товаропотоків між країнами-інноваторами та країнами-споживачами інноваційних продуктів.

Для підвищення конкурентного потенціалу компанії, підприємства найбільше значення має не тільки і не стільки розробка або придбання об'єктів інтелектуальної власності скільки їх комерціалізація.

Під комерціалізацією розуміють використання інтелектуальної власності з метою отримання прибутку або іншої вигоди. Комерціалізація починається з моменту виявлення перспектив комерційного використання нової розробки і закінчується реалізацією даної розробки (технологій, отриманих з її допомогою, товару або послуги) на ринку і отриманням комерційного ефекту.

Метою комерціалізації є отримання прибутку за рахунок використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві або продажу чи передачі прав на їх використання іншим юридичним чи фізичним особам.

Існують два основних шляхи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності (рис. 5).

Класична схема комерціалізації ІВ становила собою ланцюг «науковий центр → науково-дослідний інститут → промислове підприємство», але в сучасній ринковій економіці випала вирішальна ланка процесу – науково-дослідний інститут, тому зараз постає необхідність у пошуку нових шляхів введення результатів НДДКР в господарський оборот.

Найоптимальніша на сьогодні схема включає розробку ОПІВ в дослідницькому центрі (університеті, академії наук, науково-дослідному інституті тощо), потім за допомогою фірми, яка безпосередньо займається комерціалізацією ОПІВ, створюється нова компанія, здатна довести ідею, розроблену в центрі, «під ключ».

Така модель комерціалізації результатів успішно використовується у Великобританії і в США, перш за все, для комерціалізації розробок, виконаних в наукових університетах. Університети США, як правило, не продають розроблені технології, а передають права на їх використання на основі патентних ліцензійних угод. У деяких наукомістких галузях промисловості частка патентів, що належать університетам, становить 18% (генна інженерія), 12% (молекулярна та мікробіологія), 11% (технологія надпровідності), 10% (фармакологія), 5% (роботи).

На сьогодні одним з найпростіших і найрозуміліших способів оцінки інноваційного потенціалу компанії є кількість заявлених та привласнених патентів. Компанії, які активно проводять НДДКР, досить неоднорідно відносяться до патентування. Це в першу чергу залежить від галузей їх діяльності, але всередині однієї галузі також можуть бути певні відмінності. Високу схильність до патентування показують компанії, які працюють в сфері електрообладнання, а найменшу – в медицині.

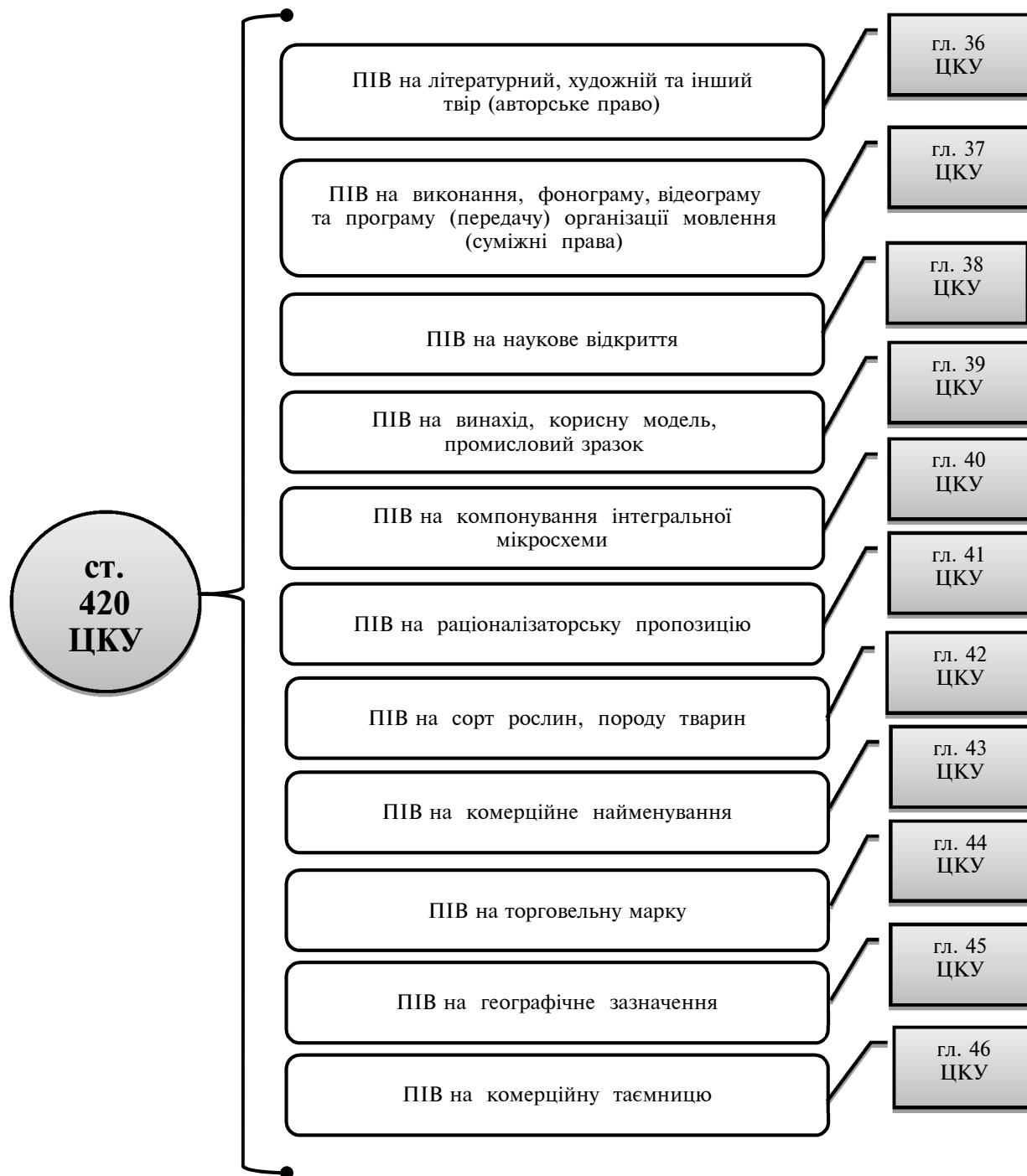

Рис. 4. Класифікація ОПІВ за Цивільним кодексом України

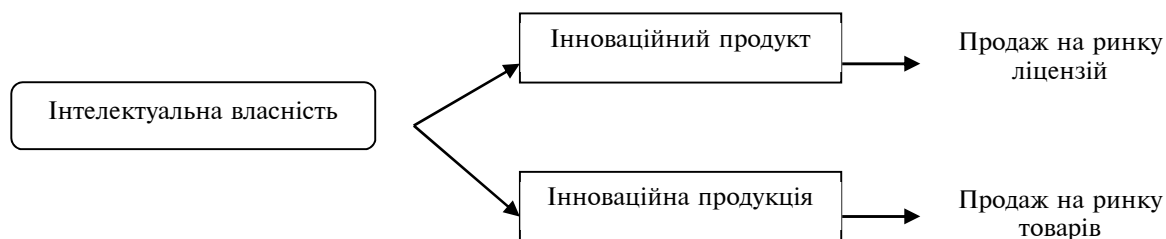

Рис. 5. Шляхи комерціалізації інноваційного продукту

Примітно, що ста найбільшим інвесторам науково-дослідних і досвідно-конструкторських робіт (НДДКР) належить 66% патентних заяв в п'яти найбільших патентних офісах світу: європейському (ЕРО), японському (ЈРО), корейському (КІРО), китайському (СІРО) та офісу США (USPTO) – і близько 54% загальних бізнес-витрат на НДДКР в країнах ОЕСР. Загалом кількість заяв на патентування серед топ-5 патентних офісів збільшилась на 5,5% в 2014 р. порівняно з 2013 р., і на 46% за період 2009-2014 рр. Світовим лідером за кількістю поданих заяв протягом довгого пе-

ріоду залишалось патентне відомство США, але бурхливий розвиток Китаю, у тому числі у високотехнологічних галузях, вивів країну на перше місце в світі за кількістю заяв. СІРО продовжує зберігати лідерські позиції з 2011 р.

Але розвиток СІРО відбувається за рахунок заяв від резидентів країн, які активно субсидуються в сфері патентної діяльності з боку держави. Хоча такі субсидії і сприяють збільшенню кількості патентів, але вони залишають питання щодо своєї якості (рис. 6).

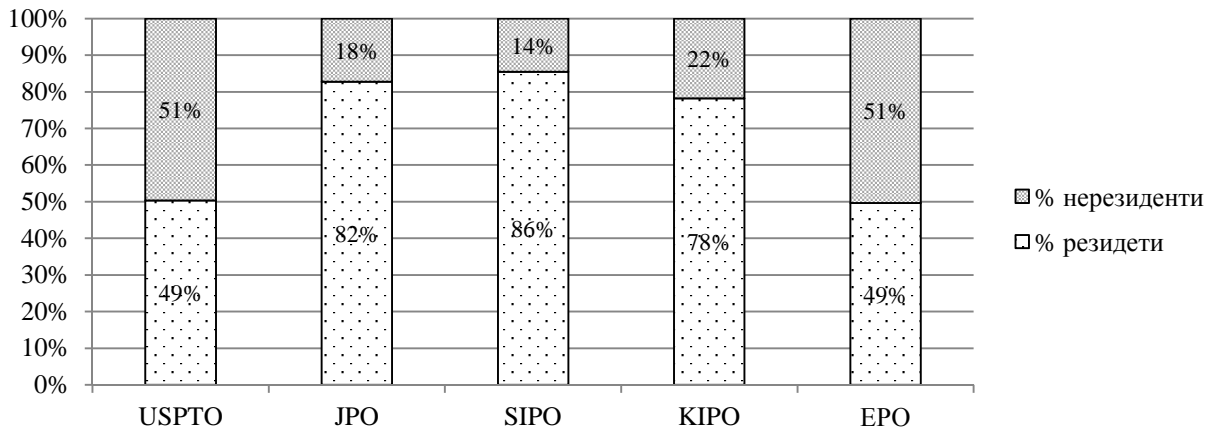

Рис. 6. Розподіл патентів за походженням заявників у топ-5 патентних офісах, 2014 р. [9]

Також дослідження, проведене Комітетом розвитку інтелектуальної власності в рамках ВОІВ, щодо ролі патентів у ділових стратегіях китайських компаній показало, що майже 50% підприємств прагнули накопичити технології, 62% – ставили за мету попередити копіювання і 61% – хотіли отримати і розширити частку на ринку. Окрім цього, 12% мали намір використати патенти у якості активу для обміну або як козир на переговорах, 18% – хотіли стримати або заблокувати свого конкурента [10].

Розподіл патентних заяв за секторами господарської діяльності демонструє наявність чотирьох лідируючих: електротехніка, машинобудування, хімія та апаратне забезпечення. Сектор електротехніки є найбільш домінантним в США (49%), в патентному офісі Південної Кореї потрібно відмітити значну часту хімії (29%). Досить рівномірно між офісами розподілені заявки в сфері машинобудування (рис. 7).

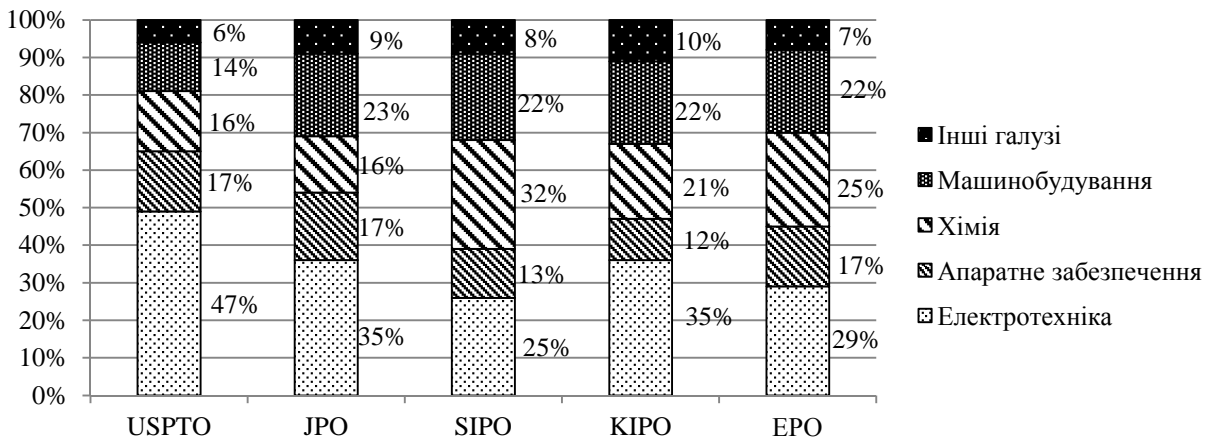

Рис. 7. Напрямок реєстрації за кордоном заявок з найбільших патентних офісів, 2014 р. [9]

По суті формування сучасного ринку інтелектуальної власності в Україні почалося лише декілька років тому і, на жаль, в якісному сенсі його розвиток проходить повільними темпами. Але той факт, що в 2014 р. Україна зробила великий ривок у щорічному рейтингу топ-50 найінноваційніших країн світу за вер-

сією Bloomberg – з 49-го на 33-тє місце – свідчить, що країна націлена на прогресивні зміни в даній сфері.

Також Україна зайняла 63 місце (серед 143 країн) в щорічному Глобальному інноваційному індексі 2014 р., опублікованому Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD і Всесвітньою організацією

інтелектуальної власності. Значення цього індексу досягло максимуму протягом останніх чотирьох років і склало 36,3 бала, що перевищує середнє значення індексу серед держав з рівнем доходу нижче середнього (29,5), але все ще помітно не дотягує до середньоєвропейського рівня (47,2).

І все ж Україна має досить невтішні показники в науці та виробництві. Так за даними Державного ко-

мітету статистики України в 2014 р. інноваційною діяльністю займалися 1609 підприємств, що становить 16,1% обстежених промислових підприємств [11].

На інновації вони витратили 7,7 млрд грн, причому 5,1 млрд грн (або 66,2% всіх інноваційних витрат) пішли на купівлю машин, обладнання та програмного забезпечення (ПЗ), і лише 1,7 млрд грн (22,0%) – на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки (НДР) (рис. 8).

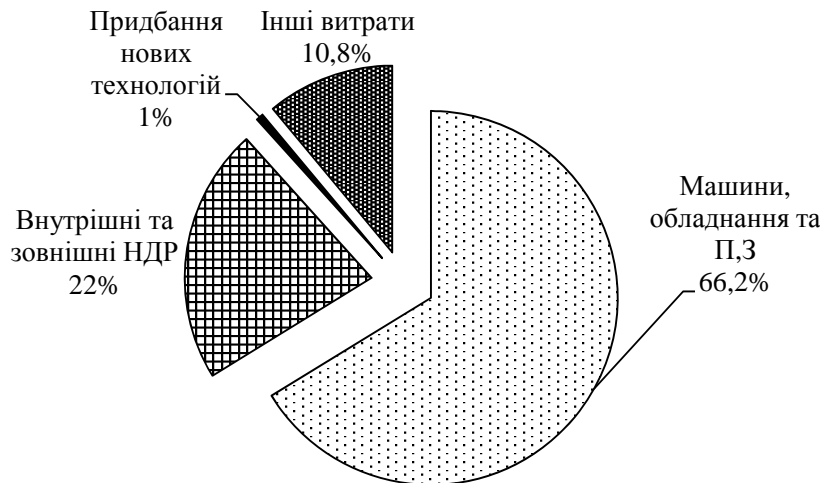

Рис. 8. Розподіл витрат на інновації в Україні, 2014 р. [11]

Недостатнє розуміння значущості інтелектуальної власності значно зменшує рівень капіталізації українських компаній, деяких з них – на 50-80%. При цьому відсоток нематеріальних активів на підприємствах, які б мали розвивати технологічний потенціал, наприклад машинобудівних, є дуже низькою. Так, нематеріальні активи компанії «Мотор Січ» становлять трохи більше 1 млн грн, «Турбоатому» – 0,8 млн грн. Це говорить про те, що компанії мало уваги приділяють НДДКР, тобто розробляють, патентують і продають мало технологічних рішень [12].

Найбільшу питому вагу нематеріальних активів мають українські медіа компанії. Так у фінансовій звітності телеканалу «Інтер» вони становили 25%, а в «СТБ» – 40%. Проте, це по суті відображає світові тенденції, оскільки власний контент, пізнаваний бренд і т. п. становлять значну частку активів даних компаній і власне приносять їм дохід.

На сьогодні розвиток українського ринку інтелектуальної власності і його залучення до міжнародних процесів все ще перебуває на стадії формування. В країні вже підготовлено необхідну нормативно-правову базу, закладено основи регулювання відносин у даній сфері, активно ведеться робота з гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами та в цілому спостерігаються позитивні зміни, але все ж ці кроки є дуже повільними і нематеріальні активи не так масово беруть участь у підприємницькій діяльності.

Сучасні світові тенденції вимагають від українських підприємств переходити до моделі відкритих інновацій, заснованих на співпраці і зовнішніх джерелах знань. Оскільки найбільш перспективними та активними з погляду інноваційності вважають представників малого та середнього бізнесу, то важливим для країни є забезпечення їх доступу до інтелектуальної

власності, підвищення рівня їх розуміння значення захисту власних прав на ІВ та створення умов для патентування передових винаходів, у першу чергу, в галузях, що мають або перспективи на світовому ринку, або є стратегічно важливими для країни.

Оскільки для проведення НДДКР та їх закріплення за допомогою охоронних документів українським промисловцям катастрофічно не вистачає фінансування та досвіду організації інноваційних розробок, ефективним способом подолання цих бар'єрів є створення стратегічних альянсів в інноваційній сфері. Активне використання позитивного досвіду утворення стратегічних альянсів вітчизняними підприємствами дозволить оцінити і удосконалити власні виробничі і управлінські процеси та технології, перейняти все краще, чому можна навчитися у зарубіжного партнера, забезпечити можливість проникнення на нові ринки, доступ до яких ускладнений торговими бар'єрами або присутністю крупних і впливових конкурентів. Серед інших причин, що обумовлюють утворення міжнародних стратегічних альянсів, слід відзначити можливість зберегти робочі місця, одержати доступ до передових технологій, освоїти нові методи управління, підсилити свої позиції на ринку, одержати певні переваги перед конкурентами, забезпечити вихід на зарубіжні ринки.

В умовах створення зони вільної торгівлі з ЄС активізація політики патентування винаходів, корисних моделей та промислових зразків у країнах даної зони створить об'єктивні передумови для вітчизняних виробників щодо подальшого завоювання ринку. Для вирішення цих завдань необхідна розробка заходів державного фінансового забезпечення проведення патентування перспективних науково-технічних розробок за кордоном, здійснюючи відбір найбільш перспективних проектів на конкурсних засадах.

Сьогодні стратегічним завданням як держави, так і підприємницького сектору є проведення послідовних, цілісних перетворень, спираючись на розроблену відповідну спеціальну національну програму, яка має бути підпорядкована не швидкоплинним інтересам тих або інших політичних та комерційних сил, а інтересам усього суспільства. Такі заходи ефективно сприятимуть розвитку наукового та інтелектуального потенціалу України, входженню її до сфери виробництва товарів та послуг високих інноваційних технологій та виходу держави з технологічної та економічної кризи.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.int>.
2. Камил Ирдис. Обзор «Интеллектуальная собственность – мощный инструмент экономического роста» [Электронный ресурс] / Камил Ирдис //Всемирная организация интеллектуальной собственности – 2003. – 37 с. – Режим доступу: http://www.wipo.int/export/sites/www/freepublications/ru/intproperty/888/wipo_pub_888_1.pdf.
3. Цибульов П. М. Основи інтелектуальної власності / П. М. Цибульов. – К.: «Інститут інтелектуальної власності і права», 2003. – 172 с.
4. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. О. Мікульонок. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : НТУУ «КПІ», 2012. – 238 с. – Бібліогр.: с. 228 – Режим доступу: <http://cpsm.kpi.ua/Doc/IP%20-%202012-300.pdf>.

5. Зав'ялова К. С. Роль інтелектуальної власності в економічній діяльності [Електронний ресурс] / К. С. Зав'ялова // Управління розвитком. – 2012. – №12. – С. 62-64. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1402>.

6. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник/ І.І. Верба, В.О. Коваль; за ред. С.В. Чікін. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 262 с.

7. Базилевич В. Інтелектуальна власність / В. Базилевич. – К.: Знання, 2008. – 431 с.

8. Цивільний кодекс України. Книга IV «Право інтелектуальної власності»: за станом на 28.03.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

9. IP5 Statistics Report 2014 Edition [Електронний ресурс] / The five IP offices. – 2014. – Режим доступу: <http://www.fiveipoffices.org/statistics/statisticsreports/2014edition.html>.

10. Резюме исследования о роли патентов в деловых стратегиях: исследования по вопросам мотивов китайских компаний для патентования, реализации патентов и патентной индустриализации // Комитет по развитию и интеллектуальной собственности (КРИС). – ВОИС, 2014 – 5 с.

11. Експрес-випуск: Інноваційна діяльність промислових підприємств України у 2014 році [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

12. Офіційний сайт Державної служби інтелектуальної власності України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

С. В. Іванов

д-р екон. наук,

Є. В. Котов

канд. екон. наук

Міжнародний центр дослідження соціально-економічних проблем модернізації та розвитку кооперації, м. Полтава

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОГО РЕГІОНУ

Починаючи з 1991 р., коли офіційно було оголошено прихильність ринковим трансформаціям національної економіки, Україна йде у фарватері ідей приватизації та лібералізації. В 2016 р. підготовлено всі умови для старту нової хвилі приватизації державного майна, яка внесе суттєві зміни у функціонування та розвиток індустріального сектору. У результаті приватизація та роздержавлення остаточно сформуєть нову структуру власності у промисловості країни.

Обраний шлях ринкових перетворень у промисловості вже призвів до негативних тенденцій у структурі, обсягах і технологіях виробництва, погіршення соціально-економічного стану та природного середовища. За технологіями виробництва Україна відстає від країн з розвинутою індустрією більше, ніж на 50 років [1]. За своєю суттю, державна політика, що

проводилася останніми роками, призвела до деіндустріалізації країни. Все це відбувається у час, коли провідні країни світу ставлять завдання розвитку національної промисловості, втілюючи у практику політику нової індустріалізації.

В світі відбувається нова хвиля індустріалізації, яка отримала назву неоіндустріалізація. Її основу становлять передові виробництва, засновані на використанні інформаційних технологій та/або передових матеріалів і нових можливостей, розроблених наукою в сфері нанотехнологій, хімії, біології тощо [2]. Україна має сформувати механізм протидії деіндустріалізації та розробити нову промислову політику, яка дозволить переломити теперішні негативні тенденції та створити умови для національної промисловості увійти в нові глобальні ланцюжки доданої вартості.